

Vleermuisonderzoek Esdoornlaan - Boslaan te Dronten

Projectgegevens

Opdr. gvr.: Van der Steeg Ontwikkelen & Bouwen
Project: 20BPA02 vleermuisonderzoek Dronten
Opgest.: K. Wegerif
Contact: mossink@ruimtevooradvies.nl, 0683222610

Betreft: Vleermuisonderzoek
Locatie: Esdoornlaan - Boslaan, Dronten
Uitvoering: Ruimte voor Advies BV
Datum: 27-10-2020

1 Aanleiding en doel

Onderhavige rapportage beschrijft de resultaten van vleermuisonderzoek uitgevoerd op de locatie Esdoornlaan - Boslaan te Dronten. De onderzoekslocatie betreft een terrein met een oppervlakte van ca. 4500 m² gelegen tussen de Esdoornlaan en Boslaan, buurtschap Ketelhaven te Dronten.

Op het terrein staat een forse schuur die in het verleden als werkschuur voor agrarische bedrijvigheid in de omgeving dienst deed. De schuur verkeert in slechte staat door vandalisme en gebrek aan onderhoud. Op het centrale deel van het terrein is een dikke laag slotmaaisel gestort. Langs de westrand van het terrein ligt een met klinkers verhard pad dat toegang geeft tot de achtertuinen van woningen aan de Esdoornlaan. Langs de overige perceelranden staan houtsingels met enkele grote zomereiken, esdoorns en essen. Andere boomsoorten zijn onder andere els en berk. Het terrein heeft een grotendeels verruigd karakter met veel houtige opslag en in het oostelijk en zuidelijk deel klimop als bodembedekker. De initiatiefnemer heeft het voornemen om op de locatie vijf vrijstaande woningen te realiseren. Om de woningen te ontwikkelen is het noodzakelijk om de bestaande werkschuur te slopen, bomen te kappen en mogelijk worden er greppels en/of watergangen gedempt.

Uit de quickscan bleek dat de het pand geschikt is als vaste rust- en verblijfplaats voor diverse soorten gebouwbewonende vleermuizen, zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Doordat het pand geschikt is als verblijfplaats kunnen de geplande werkzaamheden leiden tot aantasting of vernieling van beschermde soorten/verblijfplaatsen van vleermuizen. Daarnaast staat er op het terrein een esdoorn waarvan de schors over een groot deel van de hoogte is gespleten. Ook staat in het zijdelijke deel van het terrein een stam met specht- en rottingsgaten. De scheur en holtes in de bomen kunnen dienen als vaste rust- en verblijfplaatsen voor vleermuizen. Deze kunnen dienen als zomer- en paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis, watervleermuis en gewone grootoorvleermuis. De kap van deze bomen kan leiden tot het verstoren en vernielen van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen.

Om vast te stellen of vleermuizen daadwerkelijk gebruik maken van het pand en de bomen als verblijfplaats is gericht onderzoek uitgevoerd naar vaste rust- en verblijfplaatsen conform de richtlijnen van het Vleermuisprotocol 2017 (opgesteld door o.a. Netwerk Groene Bureaus en Zoogdiervereniging). Dat wil zeggen vijf gerichte, nachtelijke veldbezoeken in geschikte periodes (15 mei -15 juli en 15 augustus- 30 september) en bij gunstige weersomstandigheden om aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen te onderzoeken.

Hieronder volgt een beschrijving van de werkwijze, gevolgd door resultaten en advies.

Afb. 1.1: Luchtfoto onderzoekslocatie (rood kader) tussen de Esdoornlaan en Boslaan met de te slopen werkschuur (1, wit kader), de te kappen stam met holtes (2) en de te kappen esdoorn met scheur (3). Bron: Aerodata Surveys International, GoogleMaps2020

Afb. 1.2: Globale ligging onderzoeksgebied (rode cirkel) ten opzichte van Dronten en Ketelhaven. Bron: Aerodata Surveys International, GoogleMaps2020

2 Methode

2.1 Vleermuisonderzoek

Op de onderzoekslocatie zijn vijf gerichte vleermuisinventarisaties uitgevoerd (zie tabel 2.1). Voor het onderzoek zijn de richtlijnen van het meest recente Vleermuisprotocol (versie 2017) gevolgd. De inventarisaties zijn uitgevoerd door R. Harleman, natuur- en landschapsdeskundige en J. Mossink, ecooloog en tevens beide vleermuisdeskundigen van bureau Ruimte voor Advies. Voor het vleermuisonderzoek is gebruik gemaakt van een zogenaamde batdetector met opnamefunctie (Batlogger M, & Echometer Touch 2 Pro met opname functie), verrekijker en zichtwaarnemingen.

Tabel 2.1 Overzicht inventarisatiemomenten vleermuizen Esdoorn - Boslaan te Ketelhaven

Datum	Periode-Temp-Weer	Doel inventarisatie
27 mei 2020	21.45-00.45, 17-14°C, helder, N 3	Vleermuis zomer-/kraamverblijf
04 jun 2020	02.20-05.23, 12°C, bewolkt, NW 2	Vleermuis zomer-/kraamverblijf
08 jul 2020	21.57-00.00, 12°C, bewolkt, Z 1	Vleermuis zomer-/kraamverblijf
20 aug 2020	23.08-01.10, 17°C, bewolkt, ZW 2	Vleermuis paarverblijfplaats
15 sep 2020	22.55-01.02, 10°C, helder, NO 3	Vleermuis paarverblijfplaats

3 Resultaten inventarisaties

3.1 Verblijfplaatsen vleermuizen

Tijdens het veldbezoek zijn de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger waargenomen binnen het plangebied waargenomen. Rosse vleermuis en watervleermuis werden in de omgeving gedetecteerd. Er zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen vastgesteld in de te slopen werkschuur of de bomen. Er zijn tijdens de veldbezoeken geen in- en uitvliegende vleermuizen waargenomen. Rondom de schuur en de bomen is geen baltsgedrag waargenomen van vleermuizen. De voorgenomen activiteit leiden derhalve niet tot aantasting van beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen.

De te slopen werkschuur is het enige gebouw op het perceel. In de omgeving van het plangebied staan wel vele woningen met pannendaken, toegankelijke spouwmuren en andere structuren die geschikt zijn al verblijfplaats voor vleermuizen. De binnenruimte van het pand is via een grote opening in de oostgevel toegankelijk voor vleermuizen. Aan de binnenkant zijn potentiële verblijfplaatsen aanwezig op plekken waar het dakbeschot beschadigd is. Aan de buitenkant zijn aan de kopse kanten openingen tussen de overhangende eindpannen en gevels aanwezig die vleermuizen toegang tot de ruimte tussen pannen en dakbeschot kunnen geven. Tijdens het onderzoek zijn de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis in of rond het plangebied waargenomen. De gewone dwergvleermuis werd tijdens alle inventarisaties waargenomen. Tijdens de avondrondes werden de eerste exemplaren tussen 10-30 minuten na zonsondergang gedetecteerd. Dit duidt op verblijfplaatsen in de nabije omgeving. Verblijfplaatsen in het gebouw werden echter niet vastgesteld. Ook tijdens de ochtendrondes werd tot relatief kort voor zonsopkomst boven het plangebied gefoerageerd maar deze dieren verdwenen in verschillende richtingen uit het plangebied. Er werden geen verblijfplaatsen in de schuur aangetroffen maar er werd wel regelmatig door maximaal één exemplaar tergelijk gefoerageerd in de schuur. Op 20 augustus werden op meerdere locaties baltsende gewone dwergvleermuizen waargenomen rondom de huizen aan de Boslaan ten oosten van het plangebied, ten zuiden van de Boslaan, ongeveer 100 meter ten noorden van het plangebied nabij de toegang tot het park en

op enige afstand ten zuidwesten van het plangebied. De laatvlieger werd waargenomen tijdens de voorjaarsinventarisaties op 27 mei, 4 juni en 8 juli. De laatvlieger verscheen tijdens de avondbezoeken telkens ruim na zonsondergang (tussen 45-65 minuten na) en foerageerde vooral boven het noordelijke deel van het plangebied en de aangrenzende tuinen. De vliegrichtingen en tijdstippen waarop de soort werd waargenomen duiden op waarschijnlijke verblijfplaatsen in bebouwing ten zuidwesten van het plangebied. Dit is echter niet met zekerheid vast te stellen aan de hand van het onderzoek. Een verblijfplaats in de te slopen schuur is wél uitgesloten. Laatvliegers zijn bij het uitvliegen (en soms ervoor) namelijk duidelijk te horen waardoor dit zeker was opgemerkt tijdens het onderzoek. De ruige dwergvleermuis werd, op 8 juli na, tijdens alle inventarisaties waargenomen. De ruige dwergvleermuis werd voornamelijk foeragerend langs de bosrand langs de Boslaan waargenomen. De eerste waarnemingen van ruige dwergvleermuizen werden ruim na zonsondergang opgedaan. Tijdens de inventarisaties op 20 augustus en 15 september werden baltzende ruige dwergvleermuizen vastgesteld buiten het plangebied. De soort baltste vanaf de woning aan de Boslaan 123 en Boslaan 70. Rosse vleermuis is in Nederland een boombewonende soort. Verblijfplaatsen in de woning zijn dan ook uitgesloten. De rosse vleermuis werd hoog boven het plangebied overvliegend en in de omgeving foeragerend waargenomen tijdens alle inventarisaties. Op 17 september werd de soort foeragerend waargenomen boven de watergang en het bosgebied ten westen van het plangebied. Aansluitend aan de inventarisatie op 8 juli werden enkele passerende watervleermuizen waargenomen boven de vaart ten westen van de Esdoornlaan. Binnen het plangebied werden geen watervleermuizen aangetroffen.

Conclusie

De te slopen bebouwing wordt niet gebruikt als vaste rust- en verblijfplaats. Ook de kapwerkzaamheden leiden niet tot verstoring/vernielen van beschermde verblijfplaatsen van vleermuizen.

3.2 Essentieel foerageergebied en vaste vliegroutes vleermuizen

In de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) zijn geen waarnemingen van vleermuizen bekend in, en rondom het plangebied. De dichtstbijzijnde waarnemingen zijn op 800 meter afstand ten oosten van het plangebied. Aan de oostzijde van de Ketelweg zijn de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en ruige dwergvleermuis waargenomen. Tijdens de veldbezoeken zijn vier soorten vleermuizen waargenomen, namelijk de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de laatvlieger en de rosse vleermuis. De meest waargenomen soort is de gewone dwergvleermuis. De soort werd verspreid over het plangebied foeragerend waargenomen. Ook werd de laatvlieger veel waargenomen rondom het plangebied, de soort wel ook verspreidend over en rondom het plangebied foeragerend en overvliegend waargenomen. De ruige dwergvleermuis werd diverse keren foeragerend waargenomen in zowel het zuidoostelijk als noordwestelijk deel van het onderzoeksgebied. De vleermuizen foerageerden het meest rondom de bomen langs de Boslaan. De rosse vleermuis werd gedetecteerd in westelijke richting, mogelijk foeragerend boven de watergang of houtopstand ten westen van de vaart. Binnen het plangebied werden geen rosse vleermuizen waargenomen.

Als foerageergebied is het plangebied op voorhand niet van groot belang, zoals ook in de quickscan vermeld. Het betreft een relatief beperkt oppervlak en in de directe omgeving van het plangebied zijn volop alternatieve voorhanden. Ketelhaven is rijk aan opgaande groenstructuren, bosranden en er zijn diverse watergangen in de omgeving.

Een duidelijke vliegroute van vleermuizen werd niet vastgesteld. Er wordt weliswaar veel

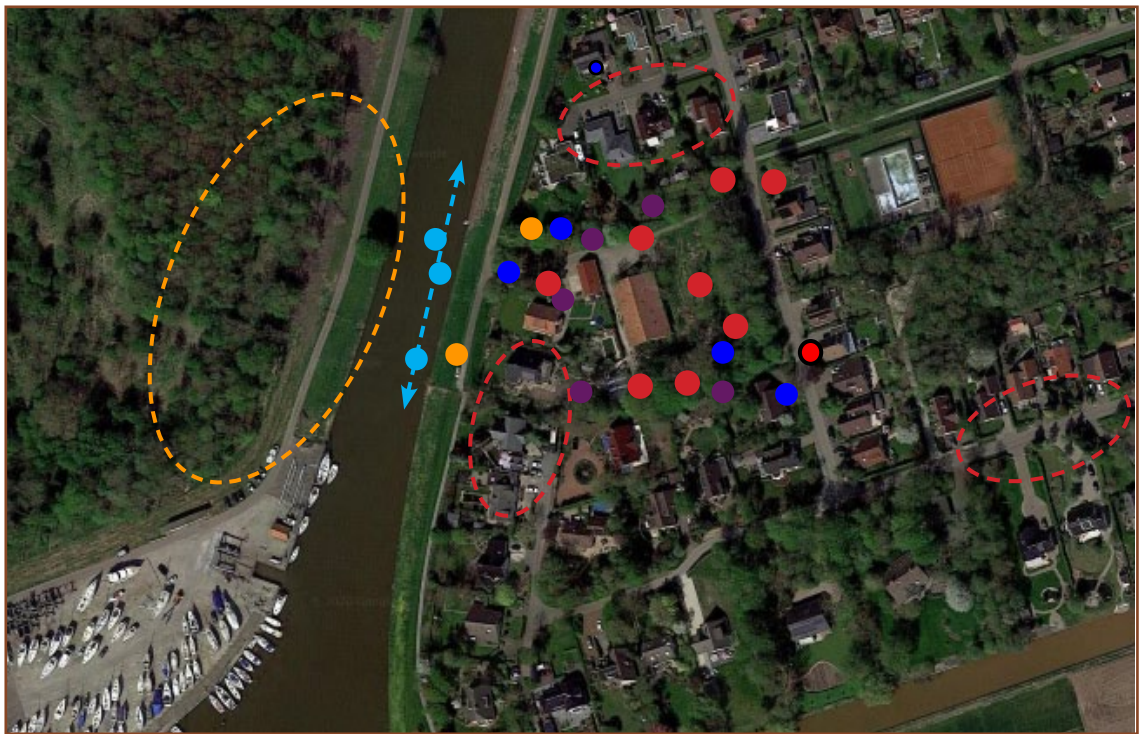
gefoerageerd in de omgeving door diverse soorten maar de vliegbewegingen zijn verspreid in zowel richting als tijd.

Wel dient tijdens de werkzaamheden en bij de nieuwe inrichting rekening te worden gehouden met lichtverstoring. Lichtverstoring van foeragerende of overvliegende vleermuizen dient naar redelijkheid te worden voorkomen volgens de algemene zorgplicht, Wet natuurbescherming, Artikel 1.11. Dit geldt zowel voor de realisatiefase als de gebruiksfase en heeft met name betrekking op uitstraling van licht buiten de begrenzing van het plangebied.

Lichtverstoring kan beperkt worden door bijvoorbeeld spaarzaam te zijn met verlichtingsbronnen, uitstraling richting de buitengrenzen van het plangebied te voorkomen, verlichtingshoogte te beperken tot maximaal 3 meter, amberkleurige verlichting toe te passen en/of te werken buiten de actieve periode van vleermuizen. Lichtverstoring van vleermuizen treedt alleen op in de schemering en nachtelijke uren in de actieve periode van vleermuizen (globaal april -november). Is het werken in de avond- en vroege morgenuren onvermijdelijk, dan zijn maatregelen met betrekking tot verlichting vereist. In de periode december -maart zijn vleermuizen normaal gesproken niet actief en zijn deze maatregelen niet nodig.

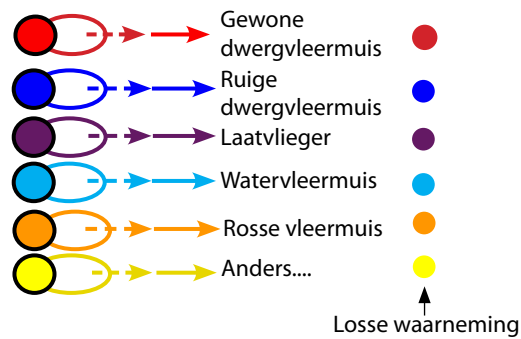
Conclusie

Het plangebied wordt gebruikt als niet-essentieel foerageergebied. Van een vaste vliegroute is in en rondom het plangebied geen sprake. De ingreep zal geen effect hebben op het foerageergebied van vleermuizen onder de voorwaarde dat lichtverstoring voorkomen wordt. Tijdens en na de werkzaamheden blijft het plangebied geschikt als foerageergebied als men spaarzaam is met verlichting. Lichtverstoring kan optreden door het werken in de nachtelijke uren en een permanente toename van licht. Lichtverstoring dient te worden voorkomen vanuit de algemene zorgplicht, Wet natuurbescherming, Artikel 1.11. Lichtverstoring kan beperkt worden door bijvoorbeeld spaarzaam te zijn met verlichtingsbronnen, uitstraling richting de begrenzing van het plangebied te voorkomen, verlichtingshoogte te beperken tot maximaal 3 meter, amberkleurige verlichting toe te passen en/of te werken buiten de actieve periode van vleermuizen.

Legenda

Verblijf-, foerageer-, passeerlocatie en vliegrouete

Afb. 3.1: Aanwezigheid van beschermde soorten in 2020. De weergegeven losse waarnemingen zijn een selectie uit alle waarnemingen en bedoeld ter indicatie. Bron ondergrond: Aerodata Surveys International, GoogleMaps2020

4 Conclusie en advies

4.1 Conclusie en advies vleermuizen

4.1.1 Verblijfplaatsen vleermuizen

- In de te slopen schuur en te kappen bomen bevinden zich geen verblijfplaatsen van vleermuizen. De schuur wordt niet gebruikt als vaste rust- en verblijfplaats. Sloop van de bebouwing en het kappen van de bomen leidt niet tot verstoring of vernieling van vaste, jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vleermuizen. De functionaliteit van overige belangrijke onderdelen van leefgebied zoals jachtbiotoop en verbindingsfuncties wordt eveneens niet aangetast. Er is geen ontheffing Wet natuurbescherming nodig voor vleermuizen;
- Nieuwbouw van de woningen biedt kansen voor vleermuizen. Naar verwachting is het mogelijk om op relatief eenvoudige en goedkope wijze ruimte te creëren voor vleermuizen. Het realiseren van verblijfplaatsen kan bijvoorbeeld door ruimtes achter gevelbetimmering of boeidelen toegankelijk te maken, in metselkasten toe te passen, open stootvoegen in spouwmuren etcetera. Op die manier kan de ingreep een positief effect hebben op (deels) gebouwbewonende vleermuissoorten die in de omgeving voorkomen (gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis). Omdat tijdens het aanvullend vleermuisonderzoek geen verblijfplaatsen zijn aangetroffen betreft dit slechts een vrijblijvende aanbeveling en geen verplichting.

4.1.2 Foerageergebieden en vliegroutes

- De werkzaamheden en ontwikkelingen leiden niet tot het verstoren van een essentieel foerageergebied of vliegroutes van vleermuizen. Door de bomenkap neemt de geschiktheid van het plangebied als foerageergebied af maar er zijn voldoende alternatieven in de directe omgeving beschikbaar. Er loopt geen duidelijke vliegroute over of langs het perceel.
- Zowel tijdens de realisatiefase als toekomstige gebruiksfase kan verstoring van foeragerende en passerende vleermuizen optreden. De kans op verstoring van het foerageergebied treedt alleen op in de schemering en nachtelijke uren in de actieve periode (globaal april t/m oktober). Is het werken tussen zonsondergang en zonsopkomst in de actieve periode van vleermuizen onvermijdelijk, dan zijn vanuit de zorgplicht maatregelen met betrekking tot verlichting vereist. Dit kan door tijdens de aanleg- en gebruiksfase uitstraling van eventuele bouwlampen, buitenverlichting en tuinverlichting naar boven en dan met name richting de randen van het terrein te voorkomen. Gebruik bijvoorbeeld afschermd armaturen, beperk de verlichtingshoogte tot maximaal 3 meter en plaats niet meer verlichting dan nodig. In de periode december -maart zijn vleermuizen niet actief en zijn deze maatregelen niet nodig;

4.2 Overige soorten

- Houdt rekening met algemene broedvogels, met name kauw en spreeuw. Het starten van werkzaamheden dienen buiten het broedseizoen plaats te vinden om verstoring of vernieling van bezette nesten van algemene broedvogels te voorkomen. Het broedseizoen is geen vastgestelde periode. Indicatief wordt vaak de periode half maart - half augustus gehanteerd. Bezette nesten zijn echter altijd beschermd ongeacht de periode;

- Uiteraard geldt bij de uitvoering de algemene zorgplicht en overige aanbevelingen die volgen uit de quickscan. Aan de zorgplicht kan invulling worden gegeven door de sloopwerkzaamheden, bomenkap en grondwerkzaamheden met beleid uit te voeren. Geef dieren de kans om te vluchten door voor zover mogelijk in één richting en beheerst tempo te werken.

-Einde rapportage -